

Alte Drucke

**ELEMENTA || GRAECAE ET LATINAE || Grammaticae collata,
& || recognita || Per Georgium Maiorem.||**

Maior, Georg

Magdeburg, 1546

VD16 ZV 27873

DE ARTICVLO.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149974

Græce orationis sunt itidem octo partes, ἄρθρον,
ὀνομα, ἀντωνυμία, ῥῆμα, μετοχή, ὑπερθετική, συν-
θεσις, πρόθεσις.

Latini Articulum, Græci Interiectionem non ad-
numerant.

Ex his apud Latinos primæ quatuor, apud Græ-
cos autem primæ quinque sunt Declinabiles, sequentes
indeclinabiles.

DE ARTI- CVLO.

Latini carent articulo, sed Pronomen hic hæc hoc
addiderunt nominibus tanquam notam in declinando,
quæ generum & casuum discrimina indicaret. Porro
quæ sit apud Græcos articulorum uis & natura, rectif-
simè & facillimè ex Germanica lingua cognoscere, sic
enim hanc Græcam sententiam Germanus reddet,

ἀπλῶς ὁ μῦθος ἐστὶ ἀληθὲς ἔφυ.

Die rede der warheit ist schlecht.

Non autem rectè Latine dixeris, Simplex est hic
sermo huius ueritatis. Carent enim articulis Latini, &
hic Pronomen est, non articulus.

Quid est articulus?

Ἄρθρον ὅστις μέρος λόγου πρῶτον προτασόμενον
ἐκλήσινται τῶν ὀνομάτων, καὶ ὑποτασόμενον, hoc
est.

est, Articulus est pars orationis casualis, prepositiua
declinationis inominum & subiunctiua.

Quotuplices sunt articuli?

Duplices. Prepositiui, ut δ , η , $\tau\omicron$. Postpositiui, quos
Latini relatiua appellant, $\omicron\varsigma$ qui, η quæ, δ quod.

Articulo quot accidunt?

Quinque. Genus, Numerus, Casus, Figura, & Declina-
tio.

Genera articulorum quot sunt?

Tria, Masculinum, ut δ , $\delta\varsigma$. Fœmininum, ut η , η .
Neutrum ut $\tau\omicron$, δ .

Numeri quot sunt?

Tres. Singularis, Dualis & Pluralis.

Quot casus?

Quatuor. Nominatiuus, Genitiuus, Datiuus, Accu-
satiuus. Vocatiuum autem non habent, sed eius uice
utuntur aduerbio uocandi $\tilde{\epsilon}$. Ablatiuus autem tantum
Latini casus est, quo Græci prorsus carent.

Quotuplex figura?

Duplex. Simplex, ut δ η $\tau\omicron$, & $\omicron\varsigma$ η δ . Composita,
ut δ $\delta\varsigma$, quod habet uim demonstratiui pronominis iste,
 $\delta\omega\delta\rho$ $\eta\pi\varsigma$ $\delta\pi\varsigma$, quod idem ualet quod suum simplex
 $\omicron\varsigma$ η δ qui quæ quod, & $\omicron\varsigma$ ς quicumque.

Quæ est declinatio articulorum?

Articuli qui sunt generis masculini & neutri,
tam prepositiui quam postpositiui, siue sint simplices
siue

sue compositæ figuræ, imitantur declinationem nominum Græcorum tertiæ declinationis simplicium. Fœminini uero generis flectuntur ad formam secundæ simplicium.

Declinatio præpositiuorum.

NO. GE. DA. AC.

Genere masculino, numero	Singulari	ὁ τοῦ τοῦ	ἦν	} Hic
	Duali	τὸ τοῖν τοῖν	τὸ	
	Plurali	οἱ αὐτῶν τοῖς τοῖς		
Fœminino genere, numero	Singulari	ἡ τῆς τῆς	τῇ	} Hæc
	Duali	τὰ ταῦν ταῦν	τὰ	
	Plurali	αἱ αὐτῶν ταῖς ταῖς		
Neutro	Singulari	τὸ τοῦ τοῦ	τὸ	} Hoc
	Duali	τὸ τοῖν τοῖν	τὸ	
	Plurali	τὰ αὐτῶν τοῖς ταῖς		

Subiunctiuorum articulorum declinatio nihil uariat à præpositiuorum inflexione.

NO. GE. DA. AC.

Masculino	Singulari	ὅς οὗ	ὃς	ὄν	} Qui
	Duali	ὅω ὁῖν	ὁῖν	ὡ	
	Plurali	οἱ ὧν	οἷς	οὖς	
Fœminino	Singulari	ἥ ἥς	ἥ	ἦν	} Quæ
	Duali	ἃ ἁῖν	ἁῖν	ἃ	
	Plurali	αἱ ὧν	αῖς	αῖς	
Neutro	Singulari	ὅς οὗ	ὃς	ὄν	} Quod
	Duali	ὅω ὁῖν	ὁῖν	ὡ	
	Plurali	ὅα ὧν	οἷς	ὄα	

Compositi

Compositi articuli imitantur declinationem simplicium, ut

ὅδε τοῦδε ἑξῆς &c. significat autem plane id quod pronomen demonstratiuum hic.

ὅσος οὗτος ὥς &c. sicuti idem, eiusdem, eidem declinatur, non mutata adiectitia syllaba, sic quoque isti compositi articuli.

ὅσις uero ex utraq; compositionis parte declinatur. Prior pars ὅς declinatur ad formam tertiæ declinationis simplicium, ut habes in proximo paradigmati depictum. Posterior pars ὡς sequitur flexum quintæ declinationis simplicium, ut in Masculino genere

Singulari ὅσις, οὗτος, ἑξῆς, οὗτος.

Plurali οἷς, οὗτων, ὅσις, οὗσις.

Genere Fæminino

Singulari ἡς, ἥς, ἥ, ἡντις.

Plurali αἷς, ὧν, αἷς, ὧσις.

Genere Neutro

Singulari ὅ, τι, οὗτος, ὅτι.

Plurali ὅ, τινος, ὧν, ὅσις, ὅσων.

Regula.

Observabis in Duali numero semper eandem esse terminationem nominatui & accusatui, Deinde etiam genitui & datui.

Dabit autem operam puer, ut articulorum declinationem

orationem exactè perdiscat. Ad horum enim flexum uanantur nomina primæ, secundæ & tertiæ declinationis implicium.

DE NO-

MINE.

NOMEN quid est?

Est pars orationis, cum casu, corpus aut rem proprie communiterne significans.

ὄνομα ἔστι μέρος λόγου πῶτακόν, σῶμα, ἢ πρᾶγμα σημαίνον, κοινῶς ἢ ἰδίως λεγόμενον.

Corpus, ut arbor, δένδρον. lignum, ξύλον.

Rem, ut modestia σωφροσύνη.

Propria, ut Homerus, Ὅμηρος.

Communiter, ut homo, ἄνθρωπος.

Nomen quotuplex est?

Proprium, quod est nomen unius, ut Plato, πλάτων.

Duplex

Appellatiuum
quod est mul-
tis commune.

Substantiuium, cuius significationi non potest addi man, weib, ding, ut aurum χρυσός, ein gold ding, also pfleget man nicht zu reden.

Adiectiuium, cui potest ad-

di man, weib, ding, ut aureus χρυσῆος, ein gulden man, guldene frau, ein gulden ding &c.

Nomini